మృత్యుచ్ఛాయలు

శ్రీ నాయుడు వెంకట సీతారామమూర్తి

—(౦)—

గడియారం యీసుకోమంటూ పదకొండు గంటలుకొట్టి ఊరుకుంది. కారుమేఘాలు కమ్ముకున్న ఆకాశం ఉరుములతో, మెరుపులతో భయానకంగా ఉంది. ఆ రాత్రి సమయంలో ఆనందభవనం మేడమీద వరండాలో నాలుగు గొంతుకలు ఏవో కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నాయి. టేబిల్ మీదున్న లైటు చుట్టుప్రక్కల చీకటిని మ్రింగేస్తూ సన్నగా వెలుతుర్ని ఆ వ్యక్తులమీదకు ప్రసరింప జేస్తోంది.

"ఈ చీకటినిచూస్తే మానవుడికి ఎందుకో అంత భయం?" అంది ఒక గొంతుక.

"చీకట్లో దెయ్యాలుంటాయనీ, అవి మనల్ని పట్టుకుపీడిస్తాయనీ, కలలోకూడా దెయ్యాలు కన్పిస్తాయనీ, పూర్వంనుంచీ మనం ఎన్నో కథలు వింటున్నాం. అదేందుకూ! మా తాతగారు కొంచి దెయ్యాలతో మాట్లాడేవారటకూడాను" అంది మరో గొంతుక.

"ఆ! గాడిదగుడ్డు! గుండెధైర్యం ఉన్నవాడిని యీ దెయ్యాలేం చేస్తాయి?" అంది మరో బొంగురు గొంతుక గాంభీరంగా.

"ఈ దెయ్యాల గురించి రాంబాబు అభిప్రాయం ఏమిటో?" రాంబాబు వంకచూస్తూ అడిగేడు అందులో ఒక వ్యక్తి.

రాంబాబు ఏమీసమాధానం చెప్పలేదు. నిశ్శబ్దంగా కూర్చుని ఉన్నాడు. అతని ఆలోచనా తరంగాలు తన గత చరిత్రను ఒక్క సారి స్ఫురణకు తెచ్చేయి. ఆ చరిత్రను ఒక్కసారి నెమరువేసుకుంటూ అట్టే ఉండిపోయాడు. రాంబాబు ఆ చర్చలో పాల్గొనకపోవడం మిగిలిన ముగ్గురునీ నిరుత్సాహపరచింది.

"అసలు దెయ్యాలనేవి ఉన్నాయంటారా?" మళ్ళీ అడిగేడు రాంబాబును ఆ వ్యక్తి.

"ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడం అంత సులువుకాదు. ఉన్నాయనుకునేవాళ్లకు ఉండొచ్చు. లేవనుకునేవాళ్ళకు లేకపోవచ్చు. అది వారి వారి మనస్తత్వాల్నిబట్టి, మానసిక ప్రవృత్తినిబట్టి ఉంటాయి" అన్నాడు రాంబాబు.

"మీ అభిప్రాయాన్నిబట్టి ఉన్నాయంటారా? లేవంటారా?" మళ్ళీ ప్రశ్న.

"నా అభిప్రాయం ఫలానా అని నేనూ నిర్దిష్టంగా చెప్పలేను. అప్పుడప్పుడు నేనూ వాటిని గురించే దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ ఉంటాను. కానీ ఏదో ఒక నిర్ణయానికి రావడానికి అదేమీ అంత తేలికైన సమస్యకాదు. ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞులు అవన్నీ మానసిక దౌర్బల్యంవల్ల కేవలం మనం ఊహించుకున్న కల్పిత దృశ్యాలే అంటారు. కానీ మన పురాణాలు, యితిహాసాలు ఆవాదాన్ని ఒప్పుకోవు."

"మరి ఆ రెండింటికీ సమన్వయం?"

"అదే మనం తేల్చుకోలేని సమస్య. చెట్టుముందా? విత్తుముందా? అంటే ఎవరు చెప్పగలరు? యీ సమస్యలాంటిదే నా జీవితంలో ఒక సంఘటన జరిగింది. దాని పరిణామం ఏలా రూపొందుతుందో త్వరలోనే నేను చూడవలసిఉంది" రాంబాబు సమాధానంతోటి స్నేహితులను మరింత ఉత్సాహపరచింది.

"అయితే యింకనేం! మీ అనుభవాల్ని మా చెవులకు వినిపించండి మరి!" అన్నాయి మూడు గొంతుకలూ ముక్తకంఠంతో.

"నా చరిత్ర యిప్పటివరకూ ఎవ్వరితోనూ చెప్పలేదు. చెప్పవలసిన అవసరంకూడా కలుగలేదు. యిప్పుడు ఆ ప్రసక్తి వచ్చింది కాబట్టి చెప్పవలసి

వచ్చింది" అంటూ రాంబాబు తన చరిత్రను చెప్ప డానికి ఉపక్రమించేడు.

"ఇది మూడేళ్ళ క్రిందటిమాట. అప్పుడు నేను విజయవాడలో పనిచేస్తున్నాను. ఆ రోజుల్లో నాకు నర్సయ్యగారనే జమీందారు పరిచయమయ్యేరు. షష్టి పూర్తిచేసుకుని సంవత్సరమే అయిందట. మంచి స్వభావం. వారానికి నాలుగైదు సార్లయినా నన్ను కలుసుకుంటేగానీ వారికి తోచదట. అప్పుడప్పుడు వారు నా రూముకి వస్తూ ఉండడం (అప్పటికి నాకింకా పెళ్ళికాలేదు కాబట్టి 'రూము అనవలసి వచ్చింది) పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుతూ ఉండడం జరుగుతూ ఉండేది. ఒక రోజున నేను వారింటికి వెళ్ళడం తటస్థించింది. అదొక పెద్ద భవనం. ఆధునిక పరికరాలతో ఇల్లంతా అందంగా అలంకరించబడి ఉంది. ఈజీచైర్‌లో కూర్చుని వారితో ఏదో లోకాభిరామాయణం మాట్లాడుతున్నాను. అంతలో ఒక నవయువ్వని కాఫీ తీసుకువచ్చి మా టేబిల్‌మీద ఉంచింది. ఆ అమ్మాయి అందం వర్ణనాతీతం. కళ్ళతో చూడాలేకానీ వర్ణించడానికి సాధ్యంకాని అందమది. అందమైన ఆ కళ్ళు ఆకర్షణీయంగా, అమాయకంగా, నా వంక చూసినై. నేనూ ఆమె వంక తీక్షణంగా చూడక తప్పింది కాదు. వయస్సు రెండు పదులుంటాయి. సన్నగా, నాజూగ్గా ఉంటుంది. గుండ్రని ముఖం, ఎర్రటి పెదిమలు జార్జటు సిల్కు చీర కట్టుకుంది. ఒకటి రెండు నిముషాలు నుంచుని వెళ్ళిపోయింది."

"మా అమ్మాయి. సరోజ" అన్నారు నర్సయ్యగారు నేనడగకుండానే నా వంక చూస్తూ.

"అలాగా! నా కెప్పుడూ చెప్పలేదేమండీ?" అన్నాను యింకేమనాలో తోచక.

నర్సయ్యగారి ముఖంలో విషాదచ్ఛాయలు కమ్మేయి. ముఖం వెలవెలబోయింది. అప్పటి వరకూ చిరునవ్వుతో మాట్లాడేవారు క్షణంలో అలా మారిపోవడం నాకమితాశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

"దిగులుగా ఉన్నారేమండీ?" అని అడిగేను.

"ఏమిచెప్పను రాంబాబూ! మా సరోజను తలుచుకుంటూంటే గుండె చెరువైపోతోంది. నాకు కావలసినంత డబ్బుంది. గౌరవముంది. ప్రతిష్ఠఉంది. లేనిదల్లా ఒక్క మనశ్శాంతి. నా మనస్సును బాధించే సమస్య 'సరోజ'." అని కళ్ళు తడిచేసుకున్నారు.

"అదేమిటి నర్సయ్యగారూ? చిన్నపిల్లాడిలా! అసలు విషయం ఏమిటో నాతో చెప్పండి;" అన్నాను ఓదారుస్తూ

"మా సరోజకు పదహారవ ఏటనే పెళ్ళయింది. ఒక 'ల' కారం కట్నంయిచ్చి వైభవంగా పెళ్ళి చేశాను. కానీ పెళ్ళయినకొద్ది రోజులకే భర్త చనిపోయాడు. 'దాని రాత ఏలారాశి ఉందో! అంతా దైవసంకల్పం' అన్నారు పెద్దలు. యిద్దరి నక్షత్రాలకూ వివాహయోగం సరిగ్గా కుదరలేదన్నారు మరికొందరు. ఒకసంవత్సరం గడిచిన తర్వాత మరో సంబంధాన్ని నిశ్చయించేను. పెళ్ళికి అన్ని ఏర్పాట్లూ చేయించేను. కానీ దురదృష్టం మమ్మల్ని విడనాడలేదు. కారు ప్రమాదంలో పెళ్ళికొడుకు మరణించేడన్న వార్త నా చెవుల్లో పడేసరికి స్పృహతప్పి పడిపోయాను. కుప్పలా కూలిపోయింది సరోజ. అప్పటినుంచీ సరోజ అదోలా అయిపోయింది. ఎవ్వరితోనూ మాట్లాడదు. ఒకప్పుడు నవ్వుతుంది. మరోకప్పుడు ఏడుస్తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు కులాసాగానే అందరిలో కబుర్లు చెబుతుంది. పెళ్ళి ప్రసక్తి వస్తే, అదోలా అయిపోతుంది. పిచ్చిపట్టలేదుకదా! అన్నారు కొందరు. దెయ్యం పట్టిందేమో అన్నారు మరికొందరు. డాక్టరుకి చూపిస్తే శరీరం ఆరోగ్యంగానే ఉందన్నారు. కానీ సరోజమీద పడిన ప్రచారం అల్లా ఆ అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకున్నవాడు యింక జీవితంమీద ఆశపెట్టుకోనక్కరలేదనీ, ఆమెకు యింక వివాహయోగ్యతలేదనీను. ఎన్నో శాంతులు పూజలు వ్రతాలు చేయించేను. కానీ పరిస్థితి

మామూలుగానే ఉంది. నాకు ఉన్నదల్లా ఒక్కటే దిగులు. సరోజకు యింక పెళ్ళయే యోగ్యత లేదా; అందు గురించే యీలా కృంగి కృశించి పోతున్నాను" అంటూ ముగించేరు.

"నేను నిశ్శబ్దంగా విన్నాను. ఆమెకు నిజంగా దెయ్యం పట్టిందా? పట్టడానికి అసలు దయ్యాలనేవి ఉన్నాయా? ఆమెను తిరిగి వివాహం చేసుకున్న వాడూ చచ్చేతీరాలా? ఏమిటో యీ వింత? చటుక్కున నాకో ఆలోచన తట్టింది. ఆ విధంగా చేస్తే! సరోజను నేనే వివాహం చేసుకుంటే! ఆమె నిజంగా రూపవతి అయినా ఆమె రూపలావణ్యాన్ని చూసి నేను ప్రేమించలేదు. ఆమె ఆస్తిపాస్తుల్ని చూచి భ్రమపడలేదు. నర్సయ్యగారితో ఆ మాటే చెప్పేశాను. ఆయన అత్యంతానంద భరితులయ్యేరు. ఒక శుభముహూర్తాన నాకూ సరోజకు వివాహం జరిగిపోయింది."

సినిమాలో స్టంటుదృశ్యాలు చూస్తున్నట్టుగా కుర్చీలో కూర్చున్న మూడు శరీరాలూ కదలకుండా మెదలకుండా, నిశ్శబ్దంగా వింటున్నాయి.

"మా చెల్లెలు సరోజ చరిత్ర మంచి రసవంతంగా ఉందే!" అని వ్యాఖ్యానించింది ఒక శరీరం.

"కథ మంచి సస్పెన్సులోకి వచ్చింది. త్వరగా కానీయండి" అంటూ కంగారు పెట్టసాగింది మరో ఘటం.

"నా వివాహ సమయంలో నన్ను కలవరపెట్టిందల్లా ఒక్కటే విషయం. పెళ్లయిన తర్వాత ఒక వేదాంతి వచ్చి 'యీ అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసుకున్న వాడికి గండం ఉంది. ఈ రోజుకు సరిగ్గా మూడు సంవత్సరాల తర్వాత యిదే రోజు అర్థరాత్రి పన్నెండు గంటలకు ఆమెవల్ల గండం తప్పితే అదృష్టవంతుడే' అన్నాడు. నాకు కొద్దిగా భయం వేసింది. తరువాత గుండె నిబ్బరంచేసుకున్నాను. సరోజను కాపురానికి తీసుకువచ్చేశాను. ఆ ఊళ్ళోనే, వారి యింట్లోనే ఉండమని మామగారు పట్టుపట్టినా ఉద్యోగం ట్రాన్స్ఫర్ అవ్వడంవల్ల యీ ఊరు రావడం తప్పిందికాదు. నేను ఉద్యోగం చెయ్యకపోయినా సరోజ ఆస్తితో ఏడుతరాల వాళ్లుకూడా జీవించవచ్చని నాకు తెలియకపోలేదు. కానీ కష్టపడి నేను సంపాదించుకున్న డబ్బుతోనే జీవించాలని నా అభిమతం. కాపురానికి వచ్చినా సరోజ పరిస్థితి రోజురోజుకూ విచిత్రంగా కన్పించింది. నిద్రలో స్పృహలేకుండానే లేచి ఎక్కడికో వెళ్లిపోతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు పలవరింతలు, పొలికేకలు వేస్తుంది. ఒకనాటి రాత్రి ఏమైందనుకున్నారూ! నాదగ్గరగా వచ్చి పీక నులివెయ్యబోతూంది. ఉలిక్కిపడిలేచి విడిపించుకున్నాను కాబట్టి సరిపోయింది. 'యిదేమిటి సరోజా?' అని అడిగితే నాకేమీ తెలీదని ఏడ్చింది. యిది జరిగి ఒక సంవత్సరం అయింది. అప్పటినుంచి మరేమి జరక్కపోవడం నా అదృష్టమనే చెప్పాలి. కానీ ఒక్క విషయం చెప్తున్నాను. మీ ముగ్గురి మధ్యా నేనిప్పుడు క్షేమంగా ఉన్నాను. కానీ ..." రాంబాబు పెదిమలు వణికేయి. ముఖం అదోలా మారిపోయింది.

"అదేమిటి రాంబాబూ? ఏమైంది" అన్నారు మిత్రులు.

"ఆ నాడు ఆ వ్యక్తి చెప్పిన ఘడియలు సమీపిస్తున్నాయి. పెళ్లయిన నాటికి మూడు సంవత్సరాలతర్వాత అదే రోజు అర్థరాత్రి పన్నెండు గంటల సమయం యింకొక్క నాలుగునిముషాల్లో సమీపిస్తోంది"

రాంబాబు గడియారం వంక మరొక్కసారి చూశాడు. పదకొండు యాభైఆరు నిముషాలు గడియారం 'టంగ్ టంగ్'మని కొట్టుకున్నప్పుడల్లా తన హృదయాన్ని సుత్తితో ఎవరో బాదుతున్నట్టనిపిస్తోంది. ముగ్గురు మిత్రులూ నిశ్చేష్టులై కూర్చున్నారు. మరో రెండు నిముషాలు-మూడు నిముషాలు గడిచేయి. పదకొండుయాభై తొమ్మిది నిముషాలు. రాంబాబుకు కళ్లు తిరిగి పోయాయి,

ఇంతలో అకస్మాత్తుగా మేడ క్రిందనుంచి "అమ్మో! అబ్బా!" అని చావుకేకలా వినిపించింది. ఆ అరుపు రాంబాబుకు అయిదేళ్ళనుంచి పరిచయమైనదే! యాంత్రికంగా లేచి పరిగెత్తుకువెళ్ళబోయాడు. మేడమెట్లు దిగబోతూ ... అంతే! దబదబమని శబ్దం అయింది. మిత్రులు ముగ్గురూ లేచి చూసేసరికి రాంబాబు మెట్లక్రింద పడి ఉన్నాడు. అతని ముఖాన్ని మృత్యుచ్ఛాయలు కమ్మేశాయి. ఆ చీకటిలో రాంబాబు కళేబరం నీడలా, మసగ్గా కన్పిస్తోంది.

Statement about ownership and other particulars about newspaper GRIHALAKSHMI to be published in the first issue every year after the last day of February.

FORM IV

(See Rule 8)

1. Place of Publication	...	M/s Kesari Kuteeram Private Ltd., 15, West Cott Road, Madras-14.
2. Periodicity of its publication	...	Monthly.
3. Printer's Name	...	Dr. S. Seshagiri Rao, *for* M/s Lodhra Press
Nationality	...	Indian
Address	...	15, West Cott Road, Royapettah, Madras-14
4. Publisher's Name	...	Dr. S. Seshagiri Rao *for* M/s Kesari Kuteeram Private Ltd.
Nationality	...	Indian
Address	...	15, West Cott Road, Madras-14.
5. Editor's Name	...	Sri C. C. Punniah, Ag. Editor,
Nationality	...	Indian
Address	...	15, West Cott Road, Madras-14.
6. Names and addresses of individuals who own the newspaper and partners or shareholders holding more than one per cent of the total capital	...	1. Mrs. K. Sarada Nedungadi 2. Dr. S. Seshagiri Rao 3. Dr. T. M. B. Nedungadi 4. Sri K. Radhakrishnan 5. Mrs. K. Vasantha } 15, West Cott Road, Madras-14.

I, Dr. S. Seshagiri Rao, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

(Sd.) S. SESHAGIRI RAO,
Publisher.

Dated : 15-3-'59.